

A MI ÚJSÁG ? UNK

Általános Iskola Hantos

2002. január

WEÖRES SÁNDOR

Újesztendő

**Újesztendő küszöbét
hó fedi,
örökzöldjét zivatar
tépkedi.**

**Újesztendő fut tovább:
lény-özön,
virágnyjító kikelet
ránk köszön.**

**Aztán az év közepe
nyár here,
megérik a gabona
sűrűje.**

**Túl az esztendő felén
itt az őszi,
piros, kék gyümölcs virít,
lomb esőz.**

**Túlso küszöbét megint
fedi hó,
Ha nem töltöd hasztalan,
az a jó.**

*Január
Csíp a dér, fagy az ér,
csupasz ág feketéll,
pihenő cinegék
szeme még feketébb,
s a nyitott kapunál
didereg január.*

Szilágyi Domokos

Sylvia Edwards
festménye

VENDÉGÜNK VOLT BUDAI GYŐZŐ, ISKOLÁNK IGAZGATÓJA

- Hol született?
- Lajoskomáromban.
- Mikor jött Hantosra, és hány évesen kezdett tanítani?
- 19 éves voltam, 1963-ban.
- Milyen volt a gyerekkora?
- Két helyen is gyerekeskedtem, hol a szüleimnél, hol egy gyermektelen rokon házaspárnál, akik néha elkönyörögtek otthonról. Onnan is jártam iskolába Lajoskomáromban. Szüleim Szilban lak-tak, az Győr környékén van. Mindegyik helyen jó volt. Jókat tudtunk játszani egyszerű játékokkal, meg olvastunk sokat.
- Hány testvére van?
- Öten voltunk, kettő már meghalt.
- Általános iskola után hova ment tanulni?
- Csornára mentem gimnáziumba. Ez egy szép kisváros Győrön túl. Új épületben 3 párhuzamos osztállyal színvonalas iskola volt. Amit akart az ember, megtanulhatta, volt kitől.
- Milyen tanuló volt?
- Négyes. Arra azért büszke vagyok, hogy a főiskolai diplomámban is az van. Éltanuló sose voltam, de amit tudtam, megtettem. A rajz meg az ének általában lehúzta az átlagot.
- Melyik volt a kedvenc tantárgya?
- A magyar és a történelem. De a történelmet nem tanulni kell, hanem sokat kell olvasni. Jó fantá-ziájú írók sok kutató munkával olyan regényeket tudnak alkotni, amelyből megtudható, hogyan élt régen az ember. Ezért csodálkozom, hogy az Egri csillagokat miért olyan nehéz elolvasni a hatodi-kosoknak.
- A testnevelés jól ment?
- Nem. Volt, amit tudtam, de ha valamiben kudarc ért, azt többet nem csináltam, mert féltem. Magasugrásnál például 1 méter után átszaladtam a lécz alatt. Persze egyest kaptam.
- Tanult idegen nyelvet?
- Persze. Azért a régi rendszerben is kellett, általános iskolában az orosz, középiskolában emellett valamilyen nyugati nyelvet is, én a némettel ismerkedtem Volt angol, olasz meg latin is. Sajnos nem tanultuk úgy, ahogy kellett volna, mert nem tudtuk használni. Külföldre nem mehettünk, on-nan sem jöttek. Legfeljebb tetszett, mint tantárgy. Később megbánta az ember. Ti már más helyzet-ben vagytok. Ha megnézik az álláshirdetéseket, szinte mindenhol ott az idegen nyelv ismerete feltételként. A mindennapokban is találkozhattok vele, mégsem úgy álltok hozzá. Pedig hosszú ez az öt év.
- Mikortól akart tanár lenni?
- Úgy érettségi táján kezdett tetszeni.
- A tantárgyai közül melyiket szereti legjobban tanítani?
- A nyelvtant elsősorban. A történelmet is, az irodalmat nem annyira. - Milyen élményei voltak az évek során?
- Sokféle. Történetek tréfás dolgok is meg komolyak is. Egyik például egy 30 éves találkozón jött elő, most árulták el, hogy amikor székestől becsúsztam az asztal alá, az nemcsak az én hintázásom-tól volt, hanem bekenték szappannal a szék lábát. Élmény volt sok kirándulás, szép helyeken jár-tunk. Különböző versenyek, régen sok tantárgyi és kulturális verseny volt. Nagyon jó eredménye-ket értünk el néha megyei szinten is ahhoz képest, hogy kis falusi iskola voltunk. Aztán az itthoni ünnepek. Ezek már nagyon régóta mennek ám, 1963-ban ugyanígy megvolt mindegyik.
- Kellems talákozni a régi diákjaival?

- Zömévei igen. De egy részét azóta se láttam, elköltözött, nem vagy ritkán jár erre. Néhányukat az osztálytalálkozásokon látom csak viszont, bár a fiatalabbak nemigen tartanak.
- Már jól kiismeri a tanulókat?
- A 30 évvel ezelőtti diákok is ugyanazokat követték el, jókat és rosszakat, mint ti. Diákcsínyeket mi is csináltunk, nemigen tudtok újat, meglepőt.
- Fárasztó igazgatónak lenni?
- Igen, időnként, de nem fárasztóbb, mint mást csinálni. Mindenkinek megvan a maga munkája.
- Mióta igazgatója a hantosi iskolának?
- 1974 óta.
- A tanításban mit érez kudarcnak?
- Ha nem sikerülnek a gyerekek dolgozatai, feleletei. Főleg, ha valamiről sokszor esett szó, és mégis úgy néz ki, mintha a diákok erről még soha nem hallottak volna. Rossz érzés, de akarata ellenére senkit sem lehet megtanítani. Úgy érzem, hogy nem igazán és véglegesen tudjátok azt, amit adott évben tudni kell.

- Ha újra kezdené, milyen foglalkozást választana?
- Ez így nehéz. Ha a mostani lehetőségeket nézzük, azokból választanék, de akkor nem volt sok minden, ami ma. Talán üzletkötőt, külkereskedőt, erre akkor is gondoltam.
- Szeretné, ha a gyerekének hasonló élete lenne?
- Hát ugyanaz nem lehet, mindenkinek saját élete van saját elképzelésekkel. Olyan vágyai legyenek, amik a valóság talaján állnak. Olyasmit tűzzön ki, amit ha nem is könnyen, de azért elérhet. Ez sikerélményt adhat, de a lehetetlenségek utáni kapaszkodás állandó elégedetlenséget szül. Az nem jó. Vagy a szakmára gondolsz? Ő is pedagógus végzettségű. Magyar-német szakos középiskolai tanár, de nem tanít, egyelőre nincs is szándékában, főleg a pénz miatt.
- Ha lenne rá lehetősége, kipróbálna valamit, amire eddig nem volt ideje?
- Hát nem is tudom. Nem mindig az időn múlik ám, hanem sokszor pénzen és lehetőségen. Nagyon szívesen utaznék, nem a világba, elég lenne Európa is vagy a környék. Az ember a

vágyaival általában megmarad a valóságnál, lehetetlenről nem gondolkodik, én legalábbis úgy vagyok vele.

- Mi a véleménye az euróról?

- Eddig csak képen láttam. Értékesnek indult. Jó lenne, ha beválna, és mire mi odajutunk, nekünk is lenne. Én csodálkozom, hogy ilyen könnyen sikerült bevezetni. No nem technikailag, mert az megoldható. Hanem hogy ezek az országok ilyen könnyen lemondtak a több száz éves nemzeti valutájukról. Belátták az előnyét, egy pénzzel, bankkártyával bejárhatják Európát. Ezt jegyezzétek is meg, történelmi eseménynek vagytok tanúi.

- Van olyan dolog, ami a faluban történt régebben, és mi nem tudjuk?

- Biztos sok minden, de falut felforgató események itt nem voltak. Arról talán nem tudtok, hogy az iskola eleinte négy tanteremből állt. Két lakás volt még itt, és a kazánál lévő bejáratot is használtuk. Hogy utakat, járdákat mikor építettek. A 60-as években készült el a kultúrház, a két szolgálati lakás a templomnál. Víz nem volt az iskolában. A postánál lévő kútból hordták a gyerekek minden osztályba a vizet ceglédi kannákkal inni, és lavórokban mostak kezét. Eleinte ronda nagy szenes kályhával fűtöttünk, aztán lett olajkályha, végül központi fűtés. Mikor a tanár néniék is még ide-jártak, három villanyégő volt, sőt eleinte egy, pedig délután is tanultak a 4 terem miatt.

- Van olyan tanár, akivel különösen jó barátságban van vagy volt?

- Igyekeztem mindig egyformán jó viszonyt fenntartani mindenkivel. Én nagyon fiatalon kerültem ide, akkor mindenki jóval idősebb volt nálam. Pálkovács tanár bácsival dolgoztam együtt legtöb-bet. Aztán később meg ahogy a fiatalok jöttek, ők barátkoztak másfelé. De barátai nem okvetlenül a munkahelyén vannak az embernek.

- Valamelyik gyerekkori barátjával tartja a kapcsolatot?

- Mindennapi kapcsolatot nem, de időnként felhívjuk egymást, néha találkozunk, ilyen nem is egy van.

- Milyen zenét szeret?

- Majdnem mindent, a modernet is, ha nem túl darabos, hangos. A rádió nálam mindig szól, ami van, azt hallgatom. Az operettet nemigen szeretem, az ismertebb operákat inkább.

- Mit csinál legszívesebben szabadidejében?

- Olvasni szeretek legjobban. Bár a tévé elcsábítja az embert, ha fáradt, könnyebb leülni elé, mint egy komolyabb könyvet kézbe venni. Inkább lefekvés után olvasok. Keresztretjvényt is szívesen fejték. Növényekkel, virágokkal is szívesen elfoglalkozgatók.

- Mi a kedvenc olvasmánya?

- Ezt így nem lehet megmondani. Regényeket szeretek olvasni. A novella nekem rövid, mire ráhangolódom, vége van.

- Hány regényt olvasott?

- Nagyon sokat. Amit színvonalas regényt a világban írtak, persze európai és amerikai irodalomra gondolok, annak úgy 80 %-át biztos elolvastam. De régebben. Az új kiadványokhoz nem olyan könnyű hozzájutni.

- Milyen külföldi írótól olvasott?

- A nevük nektek még nem sokat mond, de az ifjúsági regények szerzőit ismerhetitek. Mark Twain. Faltuk abban az időben az ő könyveit. Vagy Erich Kastner, Verne regényei. A Nagy indi-ánkönyvet kézről kézre adtuk az iskolában. De a magyarokat is. Móra, Tatay Sándor, Mikszáth, Fekete István könyveit.

- Ki a kedvenc költője?

- Radnóti. De szeretem Arany Jánost is, József Attilát, Kosztolányit. Nehéz választani. Petőfit már nem annyira, bár vannak csodálatos versei is.

- Ki a kedvenc magyar színész?

- Ez nagyon nehéz. Ruttkai Évát mondanám. A 60-as években sok nagyon tehetséges színész

volt.

Sulyok Mária, Tolnay Klári, Domján Edit, sorolhatnám. A mostaniakat meg nem ismerem. Nem szerepelnek olyan helyen, ahol én megfordu-lok. Nem csinálnak manapság tévéjátékokat, színházi közvetítéseket, ahol rendszeresen találkozhatnánk velük. Pedig biztos most is vannak remek

színészek, de nem látom őket annyiszor, hogy össze tudjam hasonlítani.

- Mi a véleménye a mai fiatalokról?

- A fiatalok amióta világ a világ, mindig többfélék. Vannak nagyon rendesek, becsü-letesek, szorgalmasak, és vannak kevésbé igyekvők, sőt olyanok is, akik helytelen dol-gokat követnek el. A durvaság az, ami nekem most nem tetszik. Megjelenik a csúnya beszédben, verekedésben, lökdösődésben. És ami furcsa, mert régebben kevésbé volt, hogy a lányoknál is. Egy 14 éves nyolcadikos leány úgy viselkedett, mint egy felnőtt nő. Kikérte magának a tiszteletlen viselkedést. Nem á-rtana ma sem egy kis természetes tartás és hiúság!

- Fél valamilyen állattól?

- Egértől. Nem is félek, tudom, hogy nem bánt, inkább undorodom. a szagától, a formá-jától. Játék formájában sem tudnám megsimogatni. Akkor kezdték terjeszteni rólam, hogy félek az egértől, amikor ráléptem egyszer órán. Jöttem-mentem, és itt elől egyszer csak valami puhára lép-tem. Hát hirtelen nagyot visítottam. Először megijedtek, mert nem tudták, hogy mi bajom van, aztán persze kinevettek. Az nem volt igaz, amit később pletykáltak, hogy felugrottam a székre, de hogy nagyon váratlanul ért, még a víz is kivert, az biztos.

- Van olyan házimunka, amit nagyon nem szeret?

- Felmosni. Megvannak a fokozatok. Főzni szeretek, már amit tudok, de mosogatni utána már nem annyira. Rakodni meg egyáltalán nem. Idegesít. Mosni már nem gond, ha muszáj, egyszerűbb dologokat elvasalok. Van amit az ember nem szeret, de azt is meg kell csinálni.

- Ételek közül mit nem szeret?

- Az édességet egyáltalán nem, és a modern összekutyult salátákat se. Meg a paradicsomot és a káposztát együtt.

- És mit szeret?

- Hát az húsból szokott készülni. Sokféle van.

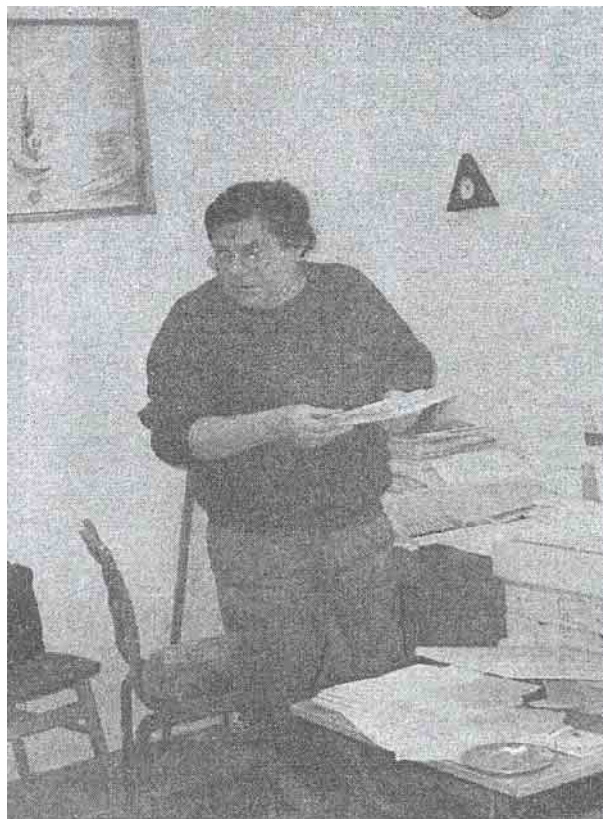
- Ha lehetne 3 kívánsága, mit kívánna?

- A három az kevés. De ilyenkor sose az anyagiakra gondol először az ember, bár attól is sok minden másképp lehetne, hanem hogy egészség legyen, sikerüljön, amit a gyerekek is elterveztek. Ne legyen gond, baj, béke legyen. A béke nemcsak a háború ellentéte, hanem a nyugtalanságé, a zaklatottságé is.

- Mi a véleménye az újságunkról?

- Nagyon tetszett az a három szám, ami megjelent. Ügyesen szerkesztett és hangulatos. Csináljátok továbbra is. Nem lesz könnyű folyamatosan érdekes dolgokkal megtölteni, de közben gyarapodnak a tapasztalataitok is. Ha valami külső dologra szükség lesz, szívesen segíték.

- Köszönjük!

Karácsonyi műsor

TÍZ ÉVES A PRÜCSÖK ZENEKAR

Az ünnepségen ez alkalomból megkapták a PRO CIVITATE HANTOS kitüntetést.

Így kezdték:

A NAPTÁR TÖRTÉNETE

A Földön élő emberek számára három természetes időegység kínálkozik: a nap-, ill. a holdhónap és az év. E három egység egymástól független jelenségekből származik. A köztük lévő arányok nem egyszerűek (az egységek nem osztói egymásnak).

Olyan naptárrendszert, amely egyszerre épülne a nap-, ill. a holdhónap és az év ismétlődésére, nem könnyű kidolgozni. Érthető tehát, hogy a különböző civilizációk egyazon időben eltérő naptárrendszereket használtak. Olyan területeken, ahol az évszakok közti változás nem nagyon feltűnő, holdhónapon alapuló naptárrendszert is lehet alkalmazni, ilyen pl. a muzulmán naptár.

Annak érdekében, hogy az évszakok az évek során ne tolódjanak el, Julius Caesar Szoszigenész csillagász segítségével bevezetett (i. e. 1. sz.), egy átlagos évet: 365,25 nap. Ezáltal kialakult egy három 365 napos normális és egy 366 napos, ún. szökőévből álló négyéves évciklus. Ebben az ún. Juliánus-naptárban az évszakok 400 évenként három nappal csúsznának el.

Ennek kiküszöbölésére XIII. Gergely pápa 1582-ben - egy tudós bizottság tanácsait követve- elrendelte, hogy 400 évenként három szökőnapot töröljenek el. Megegyezés szerint ezután a századokkal végződő évek csak akkor lesznek szökőévek, ha a 00 levágása után maradó szám osztható négygyel, tehát pl. 1900 nem szökőév, de 2000 szökőév. Ez a naptárrendszer, a Gergely-naptár elérte a kívánt célt: az évszakok eltolódása igen kicsi, 3000 év alatt mindössze egyetlen nap. Ez azt jelenti, hogy az É-i félgömbön a tavaszi napéjegyenlőség minden esztendőben márc. 20-án vagy 21-én figyelhető meg. Az évet 12 hónapra osztjuk, a hónapok hossza emlékeztet a holdhónapéra. A mindennapi életben a hét napot tartalmazó egységet, a hetet is használjuk.

A Gergely-naptár okozta legnagyobb kényelmetlenség, hogy a hét napjai hónapról hónapra, évről évre eltolódnak. Van törekvés egy úgynevezett univerzális naptár bevezetésére, amelyben a hónapok napjai minden évben a hétnak ugyanazon napjára esnének, de a szokás hatalma olyan nagy, hogy egyelőre nem kell a Gergely-naptár háttérbe szorulásával számolnunk.

(Magyar LAROUSSE enciklopédikus szótár III. kötet Akadémia Kiadó)

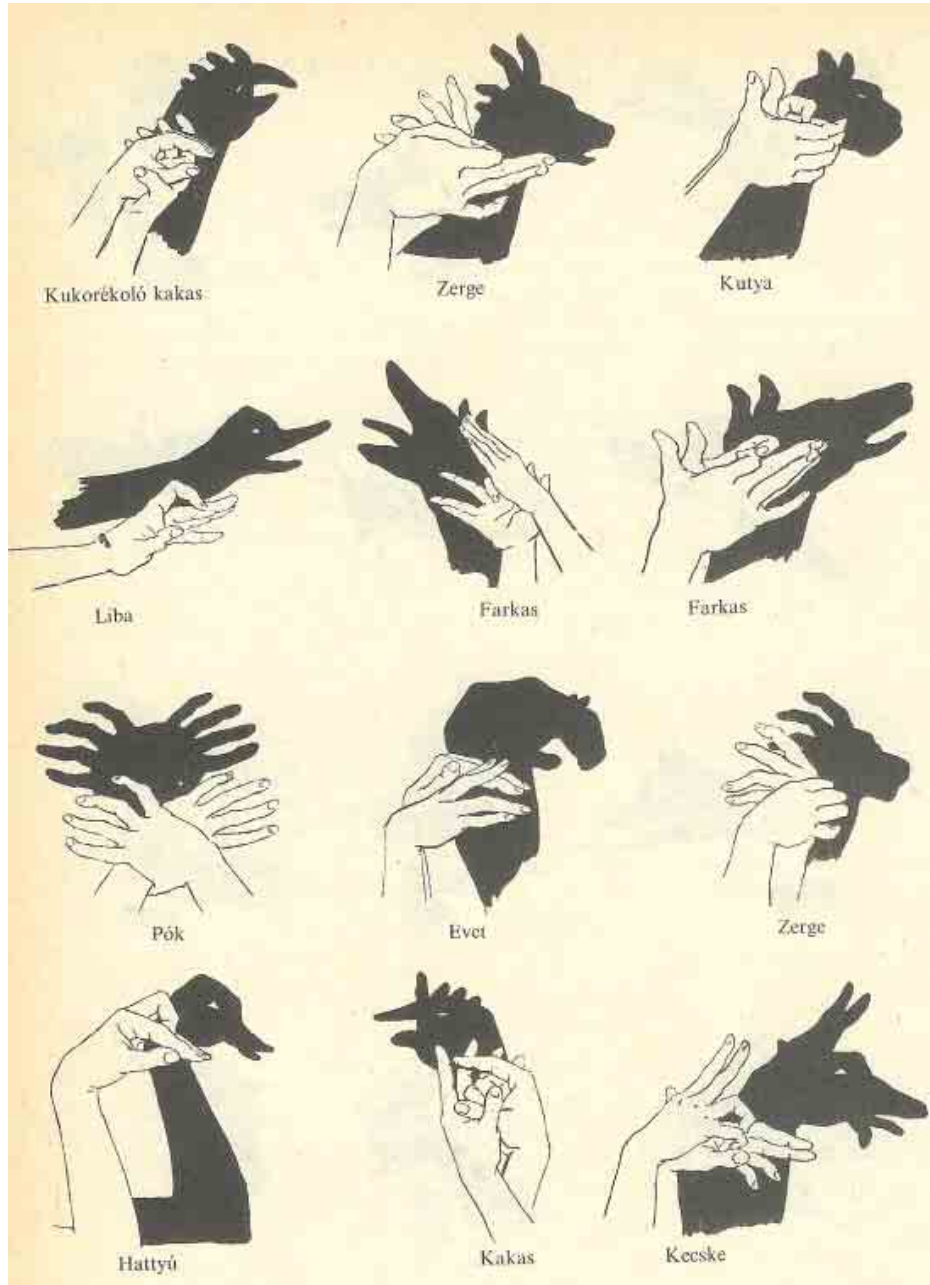

HALDANE TÖRVÉNYE:

"A világegyetem nem csupán különösebb, mint képzeljük: el sem tudjuk képzelni, milyen különös."

HÁZIMOZI

Valóságos kis házi mozit csinálhatunk esténként egy lámpa és a két kezünk segítségével. Világos színű, sima fal elé két-három lépésnyire tegyük le egy lámpát. Két kezünket úgy tartjuk a lámpa és a fal közé, hogy kezünk árnyéka élesen, világosan és torzítás nélkül látszódjék a falon. Ha kezünket és ujjainkat mozgatjuk, mulatságos árnyképek egész sorozatával szórakoztathatjuk önmagunkat és a nézőket. (Gratzer József: SICC c. könyvéből)

REJTVÉNY

1. Hány ükőregapád volt? 2. Egy fán 27 veréb volt. Azokból egyet puskával lelőttek. Hány maradt a fán? 3. Mikor volt egy esztendőben csak három hét? 4. Hol kaszálják a szénát? 5. Pál 15 évvel öregebb, mint Péter. Együtt 85 évesek. Hány éves Péter és Pál? 6. Mi van akkor, ha egy néger a bal lábával a hóba lép? 7. Öten elkezdtek este játszani, s mikor reggel abbahagyták, mindegyiknek több pénze volt, mint este. Hogyan lehetséges ez?

A tavaly óta elveszett Napot, leveleket, virágokat keressük. A becsületes megtalálót derűvel, bizakodással, mosollyal jutalmazzuk. Jelige: „Így is szép?”

Idebent vidám az élet az „Ügyes kezek” szakkörön.

**Hetedikesek írták: „Nincs ott kinn a juhnyáj méla kalapjával”...
„Sírba vigad a magyar”**

Kiadja a Hantosi Általános Iskola. Hantos, Köztársaság tér 3. 2434
Felelős szerkesztő: Gyömörei Barnáné Eng. sz.: 2.2.4./1338/2001.